

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6.
Dopisi se pošiljajo urednistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana na zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju zopust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Aleluja...

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad 12. (25.) aprila 1913.

Pozdrav kralja.

V spopolnitev svojega poročila o belgrajskih manifestacijah o priliki zavzetja Skadra, naj navedem še vsaj najmarkantnejša mesta v posameznih govorih. Pripomniti mi je treba še, da ni predsednik občine nikjer govoril, pač pa edino le trgovci, ki so inicijativno in vdejsitev manifestacijskega spreveda vzeli v svoje roke.

Gospod Kosta Riznić, predsednik trgovske zbornice nagovoril je kralja s sledečimi besedami:

»Veličanstvo! Meščanje Tvoje mile prestolice, vzhičeni nad brezprimernim junaštvom Tvoje armade in armade Tvojih zaveznikov, dokazanih v vspehi pod zidovjem Drinopolja in srbskega Skadra, prihajajo pred Tvoj kraljevski prestol, donesajoč Ti nove dokaze svoje ljubezni, vernosti in udanosti, zahvaljujejo se Ti za očetovsko skrb za dobro Srbije in vsega Srbstva!

Gospodar! V teh zgodovinskih trenutkih, ko se stvarja osvobodjenje podjarmljenih bratov naših iz petstoletnega robustva, ko je padla posled. ovira, ki je delila Črnogoro od matere Srbije, ko Srbstvo uvideva združene moči srbskih kraljev, za vdejsitev vseh srbskih idealov, smatrajo Tvoji verni Belgrajčani za svojo sveto dolžnost izjaviti, da so pripravljani na vse žrtve, kar jih zahteva domovina za sveto srbsko idejo osvobodjenja in ujedinjenja. Živelo Njegovo Veličanstvo kralj Črne gore in Brda Nikola I. Živelo Njegovo Veličanstvo kralj Petar I. Živel srbski narod!

Na to je

kralj odgovoril:

»Bratje! Slajni vspehi naših bratov Črnogorcev napolnili so moje srce z veliko radostjo kakor tudi vsa Vaša srca. Občudujem njihovo hrabrost, vzviknimo: Naj živi Njegovo Veličanstvo kralj Nikola in Njegov narod!

Črnogorski minister dr. Drlijevič govoril je nekako tako:

»Bratje! Ako je le eden med vami, ki ni veroval v proroštva, evo danes mora verovati. V najtežjem času srbskega naroda na Balkanu, v dobi najtemnejše turške tiranije nad srbskim narodom, v času ko je moral srbski narod slaviti po pečinah vstajenje svojega srbskega Boga, danes smo dočakali, da se uverimo o veliki resnici, katero je v tem času proročeval naš narodni pesnik: »Drumovi če poželjet' Turka, al' Turaka ničje biti nečel!«

Poslednji odpor proti turški tiraniji je Črnagora uničila z zavzetjem

Skadra. Srbski narod slaveč danes Vstajenje 1913. leta, more slaviti baš v svojih odnosih napram Turški, ko nečno in slavno vstajenje svoje velike države.

V tem trenutku velikega narodnega zbujenja, v hipu, ko smo vsi mi pred nekaj meseci preživljali veliko narodno epopejo, katero bo pomnila zgodovina človeštva, epopejo slave srbskega orožja v veliki vojni, epopejo zmage pri Kumanovem, Bitolju, Drinopolju, v tem hipu, ko doživljamo, da se proslavlja srbsko orožje s svojo slavo dviga do neba, ni treba šele dokazovati, da nam je sladko dobrodošel ta novi dokaz slave srbskega orožja, srbskega heroizma.

Srbski heroji, tudi oni, ki so pustili na krvavem bojišču svoje kosti in oni, ki se vračajo živi na svoja domovja, prvi s svojim delom in drugi s svojo pripravljenostjo umreti za Srbsko in srbsko državno idejo, so najmočnejše jamstvo, da bo znal srbski narod svoja pridobljena prava tudi obdržati.

Srbskim junakom bodi slava in narodu naj bodo srečne pridobitve njegovega heroizma!

Naj bude srečno ozemlje srbskih vladarjev, enokrvnih kraljev, naj bo de osonca velika spolitev, za že davno zaželeno veliko srbsko državo!

Bratje! Belgrad ni samo prestolnica Srbije, ampak tudi kulturno ognjišče srbskega naroda in naravno je, da ravno srce vsakokrat najživeje občuti velike trenutke narodnega življenja.

Današnje navdušenje me nikakor ne preseneča, nasprotno, presenetilo bi me, ko bi belgrajski meščani drugače postopali.

Jaz vam častitam, da pojmujete današnji dan na tako veličasten način, častitam vam, da smatrate Skader kot novo svojo pridobitev in vam želim, da vam ta pridobitev doprinese obilo sreče vam in celemu srbskemu narodu.

Slaynostno razpoloženje.

Na knez Mihajlovi ulici, poleg »Grand Hotela«, postavili so na zabojih tribuno, kamor je zasedla kraljeva godba, ki je svirala do pozne noči. Na drugi tribuni pa se je točilo pivo brezplačno vsem onim, ki so imeli vojaške čepice na glavi.

Tu se je pelo, pilo in plesalo. Ko je pa začel razprostrati mrak svoja krila, zablesteli so lampijončki po ulicah, na oknih so brlele sveče in električne žarnice, nalašč v ta namen napeljene, razlivalo so bajno svetlobo na vzradoščene Belgrajčane. Šele proti jutru vračali so se v najboljšem razpoloženju na svoja domovja.

Par vročekrvnih mladeničev je prišlo v noči v Krumsko ulico da zapoje podoknico:

Ne l' te je žao
Što je Skader pao?
..... bre!...

Tako je minul ta veliki dan vseobče radosti in navdušenja. Ta dan ostane nepozabljiv v analih belgrajskega mesta.

Pomiloščenje

političnih zločincev v Črni gori je prva posledica zavzetja Skadra. Kralj Nikola je osebno odšel v ječe v Jusovački in priobčil obsojencem pomiloščenje, zlasti onim, ki ječe v verigah še izza afere bomb na Cetinju. Kralj je vsacega poljubil, v prvi vrsti bivšega ministra Radoviča in na to tudi ostale.

Skader ostane Črnogorcem.

Kljub temu, da se trozveza na vse kriplje prizadeva rešitev skaderskega vprašanja pospešiti v prilog Albanije, je vendar malo nade, da bo Avstriji mogoče izvesti svoj načrt s Skadrom.

Splošno prevladuje optimizem, podkrepljen s takozvanimi izjavami Francoske in Angleške, da je padec Skadra spremenil ne samo mednarodni položaj, pač pa tudi stališče trojnega sporazuma, ter je vsled tega upravičena nade, da bo trojni sporazum odklonil zahtevo Avstrije, da se Skader iztegne nasilnim potom Črni gori in se priklupi Albaniji.

Nasilje proti Črni gori je popolnoma izključeno, drugače pa Skadra ne dobe.

Za Albanijo pa velja izrek sv. pisma:

»Blagor ubogim na duhu, ker njih je albansko kraljestvo!...«

Velika noč.

Pod vtisom poslednjih — za Jugoslavstvo tako radostnih — dogodkov nastopa pravoslavno — vaskrišnje...

Petsto let trajala je strma pot na Golgato. Pod težo suženjskih verig omagovali so balkanski narodi in — padali... ter zopet vstajali vzpodbujeni po krutih udarcih turškega gospodstva. Pritrjeni na križ robske odvisnosti in položeni v grob temne tiranije, kulturne in gospodarske, odvalili so z lastno močjo težki kamen ponižanja in vstali... v svitu zmagovalja nad črno azijsko temo.

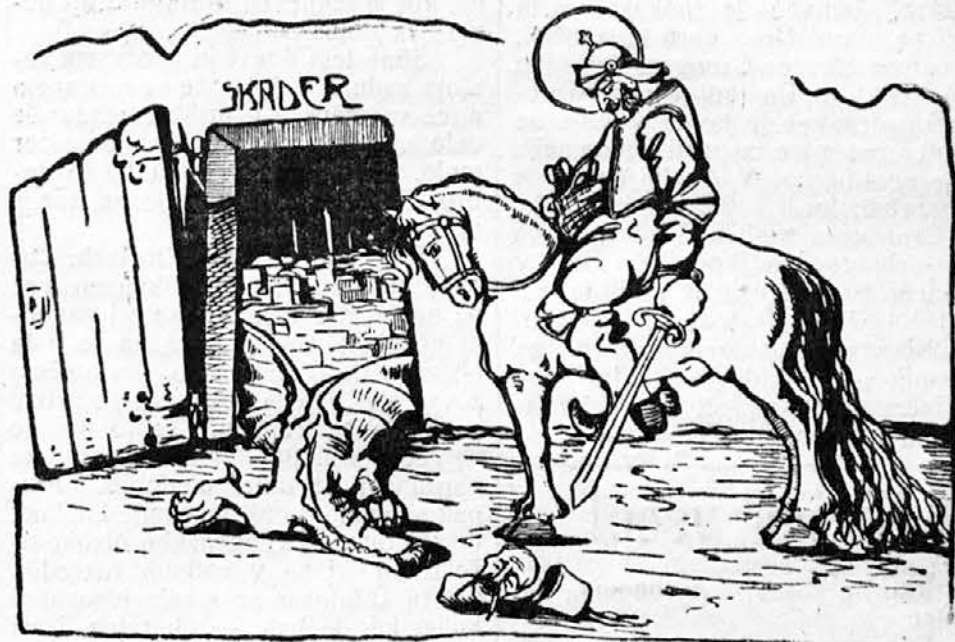
Sretan uskres! Hristos voskrese!

Toda še danes žive neverni Tomaži, ki ne verujejo v zmago Slovanstva, ki ne vidijo ran, katere jim zadaja dan na dan njih sovraznik in še so Jude Iskarjoti, ki prodajajo slovanstvo za hofratske časti, za sebične strankarske in osebne koristi, za trideset srebrnikov.

Neverni Tomaži naj »vlože svoj prst v skeleče rane« in naj se prepričajo na tej sveti — s krvjo napojeni slovanški zemlji kršnega Balkana o grozodejstvih Turčije in njihovih farizejskih prijateljev, ki kriče: Križaj ga...! Križaj ga...!

»Nedolžen je narod slovanški, izpustim ga«, kliče pravična evropska javnost.

Balkanski sv. Jurij.

Kralj Nikita ubije turškega zmaja.

»Izpusti rajše Barabo, albanskega razbojnika v prejšnjo njegovo svobodo in zatri kužno slovansko moč«, vpiljejo farizeji in lažnivi pismoniki, svesti si, da bi v trenutku padlo v prah njihovo samodržstvo nad podjarmljenimi narodi. In vendar se giblje Slovanstvo. Eppure ci muove... Aleluja!

Zdravniki v Srbiji.

Glasom podatkov srbskega zdravstvenega oddelka ministrstva, je v Srbiji 252 zdravnikov, od teh je v Belgradu 95. Ker je tedaj veliko pomanjkanje zdravnikov v Srbiji in v novoosvojenih krajih razpisuje se natečaj za zdravnike v raznih srbskih mestih. Zahteva se poznanje srbskega jezika. Interesenti dobivajo natančnejše podatke v sanitetnem oddelku ministrstva za notranje zadeve.

Veliko število častnikov je s poslednjim kraljevim ukazom pomaknjenih v viš. čin. Za spopolnitev nedostajočega števila podporočnikov, je imenovanih več narednikov za podporočnike, jako mnogo rezervnih častnikov pa je reaktiviranih.

S tem se je spopolnila vrzel v častniškem zboru in istočasno podano dolžno priznanje zaslugi.

Mars.

Skader, javnost in diplomacija.

Že dolgo časa se ni ako jasno kakor sedaj pokazalo nasprotje med javnim mnenjem cele napredne Evrope in diplomacijo, ki ima v roki zunanjo politiko države. V Avstriji je to

nasprotje mišljenja že starejšega datuma; avstrijski diplomat član visoke družbe govori o življenjskih potrebah in interesih prebivalstva, ki o vseh teh potrebah ali interesih ničesar ne ve, oziroma ima ravno nasprotno predstavo o svojih življenjskih potrebah, kot jih ima diplomat. Kaj mar narodom Avstrije avtonomna Albanija, v njej ne vidijo nobene garancije, da se zboljša gospodarsko stanje njihovo. (Izvetzi moramo par židovskih in nemških krščansko socialnih žurnalistov, tu ali tam kakšnega docenta ter avstrijskih plemstvo: Nasprotno: Albanija bo stala denarja; na Balkanu je avstrijska zmanja politika ustvarila sovražno razpoloženje — posledica bojkot. Tedaj dvojna izguba! In s to izgubo se varujejo življenjski interesi avstrijskega prebivalstva!? To menda je država, prebivalstvo. Če pa diplomati mislijo, da so država oni sami — potem je pa čas, da se skidajo in da gredo tja kamor spadajo, med staro šaro, saj drugače so anahronizem. Z nazoni, da so država oni sami se v današnji dobi demokratizacije vsega tedaj tudi državno-političnega življenja ne da nič več vladati; in če se s takšnimi nazoni vlada je to vladanje coka razvoja, kar se prej ali slej maščuje.

V Avstriji je tajfistvenost zunanjne politike začela presedati že od aneksijske krize sem. Nedemokratičnost in zaostalost je diplomacija dokumentirala z raznimi vohunskimi aferami in ponarejenimi dokumenti telegrami. Pa če do izbruha balkanske vojne to veliko nasprotje med zunanjimi uradi, diplomacijo in prebivalstvom, življenjskim jedrom države ni bilo vsakemu jasno — je postalo jasno za časa vojne — posebno pa v sedanjem trenutku, v trenutku spora za Skader. Vlada žurnalistika raznaša vesti, da je avstrijsko prebival-

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»No, torej, ker nisi truden,« je rekel kralj, kakor da je slišal samo drugi del odgovora, »vzemi si oboroženo spremstvo in preišči hišo, pred vrati, skozi katere si me pustil nočoj. Aretiraj vsakogar, ki najdeš v tej hiši.«

»Tudi če bi našel žensko?«

»Če najdeš žensko, še prav posebno.«

La Šatenjre je odšel, preklinjaje na tihem opravke, ki mu ga je bil naložil kraljevski pajdaš, in to ravno v trenutku, ko se mu je najbolj hotelo spat.

Franc I. je bil vse prej kakor zaspán, dasi so pričale njegove oči z zardelimi trepalnicami in njegova blede lica o resnični utrujenosti.

Morda je izvirala ta utrujenost iz česa globljega, tičočega se notranjih korenin življenja?

Bodi si tako ali tako, kralj ni ukrenil ničesar, da se spravi spat. Basinjak mu je pomagal samo, da se je preoblekel.

Nato je ukazal Franc I. svojemu komorniku, naj da obvestiti mlado vojvodinjo Fontenbloško, da jo namerja posetiti, in velen, da naj ga puste samega.

Kakor je bila njegova navada, kadar ga je kaj hudo nejevoljilo, je začel dirjati razburjeno semtertja.

Nato se je ustavil zdajci pred velikim ogledalom, kjer se je lahko videl od glave do nog.

Ogledovati se z veliko pozornostjo, je bila tudi ena izmed njegovih navad; kokenet sicer ni bil tako, a rad se je prepričal, da je še zmern trden in da ne peša.

Ogledalo mu je pokazalo sliko močnega moža, atleta s širokimi, masivnimi ramami in silnimi, mišičastimi nogami; nehot se je nasmehnil.

Bil je v resnici korenjak, ne orjak, pač pa to, kar imenujemo v naših časih lepega moža. Življenje v taboriščih, silne telesne vaje vojna sama — vse to je bilo vtisnilo njegovemu nastopu nekaj divjega in surovega; vse črte njegove postave so se ujemale v neutajljivi nasilnosti; njegova silueta je bila prava bojevniška, podoba srditega samca težkih oblik; v blestečem jeklenem oklepu in čeladi z visoko perjanico, sedeč na orjaškem konju, ki je bil takisto ves v železju, je moral delati resnično grozen vtis na svoje sodobnike ter buditi v ženskih občudovanje, kakršno goje po navadi do vsake sirovine, ki se rada bije in goni. Vse, kar je bilo v njem divjega in sirovega, pa je znatno milila skrb, ki jo je poseval svoj zunanosti; naravnost oboževal je svoje roke, izkušaje jih ohraniti vedno bele — kar je bilo

prav redka stvar med gospodo onega časa, o katerem nam sporočajo zgodovinarji, da je bil najpogostejši in najvsihlivejši parfum nežnega spola v dvornih krogih — smrad po telesni nesnagi! Sila mnogo časa je posvečal vsakaterim podrobnostim svoje toalete, in Basinjaka si je bil vzel samo zato, ker je znal ta komornik čestati brado in lase kakor nihče drugi.

Ko je tako ugotovil, da vsaj po zunanosti še vedno lahko velja za prvega plemiča v svojem kraljestvu, je Franc I. pogledal svoj obraz še nekoliko pozorneje.

In zdajci je izginil njegov smehljaj.

Na obrazu so se množili znaki prenegle starosti. Velike, globoke brazde so mu orale čelo; lici sta se bili obesili; in z grozo je spoznal, da mu zadnji mesec res sivi brada in lasje. Trepalnice so se mu robile rdeče, in pogled se je kalil.

»Izgubljen sem!« je zamrmral Franc I. in se spustil v naslanjač.

»Izgubljen sem... in nič me ne more oteti. Rahlje se mi je zaklel, da mi najde zdravilo, toda Rahlje je izginil. Strahopetnež in podlež, kakor vsi njegovi tovariši, me je zapustil prav po izdajalsko... prelomil je svojo prisego...«

Kralj si ni hotel priznati, da je tudi on prelomil svojo prisego s tem, da je dal usmrtiti Doleta, dasi je bil prisegel, da ga hoče oteti.

Sicer pa ni dvoma, da bi bil prišel Rahlje brez odlašanja nazaj iz

Italije, kamor se je bil skril pred kraljem in Lojolo, samo če bi bil izvedel resnico.

Toda Rahljeju je bilo neznano, da se je Diana Poatješka polastila pisma, ki ga je bil pisal Francu I., in zdravila, ki mu ga je bil pripravil.

Izročiti se kateremu izmed ranocelnikov, ki me obdajajo,« je godrnjal kralj, »bi ne pomenilo nič drugega kakor pospešiti svojo smrt. V vsem mojem kraljestvu je bil samo eden resnično zmožen oteti me, pa še ta je pobegnil! Kakor vse kaže, sem izgubljen... Oh, biti kralj in ne moči ničesar! Poveljevati vojniki, razpolagati z vsem narodom po svoji volji, razvneti krvavo vojno, kadar se mi zljubi, poditi škadrone v smrt, uklanjati z mahljajem svoje roke milijone bitij, ki trepečejo v mojem pogledu — sam pa biti poražen po ženski!«

Ob tej besedi se je spomnil noči, ki jo je bil pravkar preljudil v objemu Magdalene Feronove, in val krvi mu je zalil obraz.

Takoj nato pa je sovraštvo premagalo poželjenje, in zamrmral je:

»Samo če jo najde La Šatenjre! Tristo hudičev, to se razume, da mora ona pred mano v pekel!...«

In spet ga je streslo, ko je slišal svojo zadnjo besedo.

»Pekel!« je dejal sam pri sebi.

»Da, da, to me čaka!« In kakor v nagli prikazni je zagledal strahove bratov, očetov in so-progov, ki so morali umreti v Basti-

li, ker so bili napoti njegovim ljubavnim nasladam...

Ta slika je bila tako mogočna, in njegova domišljija je izzvala grozeče prikaze v tako jasni barvah, da je kričnil in planil kvišku, roko na ročniku svojega bodala...

Po malem pa se je pomiril: bil je sam.

Zopet se je napotil besno semtertja po sobi. godrnjaje sam pri sebi:

»Izgubljen in obsojen, naj bom! Če sem obsojen, moram vsaj zaslužiti svoje pogubljenje... Zadušil bom vse pomisleke, ki so me omamljali, vse glasove, ki so vznemirjali moje srce. Ostane mi morda še leto dni... ali vsaj šest mesecev... Preživeti hočem te dni, te ure, te minute... živeti hočem goreče, vroče, ne da izgubim le en hip... umreti hočem nasičen z nasladi, v krčih pohote... Eh, smrt božja, lepa bo moja smrt in vredna mene!«

Zdaj je divjal semtertja kakor besna zver.

»Pomisleki!« je nadaljeval, skomizgaje s svojimi širokimi ramami. »Mari je gotovo, da je ona moja hči? Samo zato, ker je tista nora baba slučajno zinila besedo... Meni ni prav nič znanega, ali je moja hči, ali ni... In potem... nazadnje, če bi prav bila! Ali ni rekla hudičevka, pri kateri sem spal nočoj, ko me je zastropila do kraja, da me čaka pekli!«

(Dalje.)

stvo sito odlašanja in incanjanja in da zahteva energične akcije proti Črni gori in Srbiji radi Skadra. Takšnih gorostasnih lažij se res še ni širilo v svet. Res je: prebivalstvo, narodi so siti — toda siti vojnih hujskarij naprjenih proti Srbiji in Črni gori — radi mesta Skadra in pristanišča v Draču, tako sito, da svojega razpoloženja že ni moglo več zakrivati, temveč mu je dalo duška — kakor kažejo močnejše manifestacije enega celega in najkulturnejšega naroda v Avstriji — Čehov. Drugod zadržuje manifestacije je policija. Pa ne le to: prebivalstvo Češkega kraljestva je pokazalo, ne samo, da je sito vojnih hujskarij, temveč je pokazalo, da stoji na strani Črne gore in da želi, da ostane Skader Črnogorski. — To v Avstriji! — Pa tudi v ostalih evropskih državah je javno mnenje na strani Črne gore in proti diplomaciji, ki je »politična«. V Angliji časopise in napredni lordi v zbornici izjavljajo, da Črna gora zasluži Skader, ali pa saj primerne odškodnine. Isto v Franciji, isto v Rusiji. V Italiji je bilo tudi dovolj manifestacij za Črno goro. Nikjer nobenih manifestacij za Albanijo. — V zadevi Skadra ima oficijelna Avstrija proti sebi celo napredno Evropo.

Ni jim vseč!

Kdo pa zopet? Avtonomna Albanija.

Dunaju namreč vse prav pride — samo da lahko govori o novih zapletitjajih. Šest mesecev že govore avstrijski državniki o avtonomni Albaniji kot življenski potrebi za Avstrijo — sedaj pa ko avtonomna Albanija kot država s poglavarjem na čelu že obstoja — sedaj pa v tem obistoju vidijo nove zapletitjaje. Šest mesecev je trajalo prerokovanje o Albaniji, pa niti po šestih mesecih se niso mogli stvarniki Albanije odločiti o formi države in o vladarju. Avtonomna Albanija je dosedaj obstojala na papirju in to na papirju se nahajajočo Albanijo so predvsem ljubili dunajski in avstrijski državniki. Sedaj se je pa tam doli v albanskih krajih nekaj zgodilo, kar ne vzbuja ljubezni Dunaja, če tudi je tisto kar se je zgodilo — avtonomna Albanija, albanska država, država resnična, ne samo na papirju.

Kakor smo poročali že včeraj v članku »Essad paša — knez Albanije« — se je Essad paša poveljnik Skadra podal po predaji mesta Skadra in utrdbo s svojo popolnoma oboroženo, v dobrem stanju se nahajajočo vojsko v sredino Albanije in se tam proglasil za kneza avtonomne Albanije. Obezem se združiti s četami Džavid paše, nakar bo armada Albanije štela 30 do 40 tisoč turških in albanskih vojakov. Vest se danes potrjujejo.

Vsa albanska plemena pozdravljajo Essad pašo kot svojega kneza. V Lešu je že bil sprejet kot albanski knez. Z gora prihajajo glavari plemen, da ga pozdravijo kot svojega gospodarja. Nevarnost anarhije, ki je že grozila, da izbruhne, je zopet odstranjena. Vesela vest, ker nismo prijatelji klanja in vendar: na Dunaju je napravila ta novica strašno mučen vtis.

Kako je vendar to mogoče? Zakaj je Avstrija tako ljubila na papirju obstoječo avtonomno Albanijo, zakaj je pol leta imela pripravljeno vojaštvo na meji, zakaj je izmetala milijone in milijone denarja? Ali ne za Albanijo, za avtonomno albansko državo, neobhodno potrebno za Avstrijo? Sedaj, ko Albanija kot država tudi eksistira — sedaj pa: strašno mučen vtis! Ali ni s tem utešeno tako dolgo hrepenenje? Realiziran ideal Berchtolda in drugih?

Ne! Hrepenenje ni utešeno; ideal ni dosežen!

Albanija, ki se je ustvarila sedaj ni neobhodno potrebna za Avstrijo! Kajti ta Albanija je, kakor vsa znamenja kažejo postala avtonomna v sporazumu z Srbi in Črnogorci in tudi Rusije. Ta Albanija ni bila sovražnica Jugoslovancov, ne bila bi sovražnica Balkanske zveze, ne bila bi klin v Zvezo temveč njen član. To je pa ravno nevrtilina, napaka, usodna napaka sedanje komaj par dni stare Albanije. Kajti Dunaj in Germani so želeli vsvariti v Albaniji trdnjavo proti Srbom — Albanija pa postane njihova Zveznica. To seveda je križ čez german. račune; to napravila mučen vtis; to pomenja nove zapletitjaje, nove težkoče — vse to za diplomacijo, visoko aristokratsko, protiljudsko, za ljudstvo pa ne; za ljudstvo bi pomenila ta Albanija rešitev.

Štajersko.

Iz Ljutomer nam prihajajo vedno pogostejše pritožbe radi pomankanja slovenskega zdravila. Trg ima sicer nemškega, Slovenci pa si žele sorojaka. Bilo bi primerno, da se gospodje zdravniki nekoliko bolj zanimajo.

Iz Gor. Savinjske doline javljajo, da se tamkaj okoli klata dva agenta-žida, ki med drugim ponujata tudi obleko. Ker moža pri tem zelo izrabljata ljudi, a vrhu tega škodo delata tudi domačim obrtnikom, bi bilo dobro, da ju vsak odslovi, pri komur bi se zglasila.

V Grizah je pogorelo posestniku Al. Žuža malone vse posestvo. K sreči ni bilo sapa in se je s tem preččila še večja nesreča. Na pogorišče je dospela požarna bramba iz Arnje vasi, ni pa bilo one iz Zalca, kar se na vse močujoče in nemogoče načine komentira. Kaj je bil temu povod? Prosimo pojasnila! A ne v to, nu, kot je bilo pred kratkim brati neke nek dopis.

Silno lepi dnevi in predvsem toplota zadnjih dnij bo, če ne nastanejo nove vremenske neprilike, vendar še dalo nekoliko upanja. Vina bo sicer malo, vendar upati je, da bo to dobro. Seveda, z gotovostjo se danes ne more ničesar trdit.

Sv. Lenart v Slov. Goricah. Čudno, kaj že našim klerikalcem vse ne ugaja. Ker delajo nekateri zavedni gospodje našega trga na to, da ohranijo deco slovensko, jim mečejo z vso silo polena pod noge in groze — z denunciranjem. Je to res že največja sramota, ki gotovo čut za narodnost ne more poglobiti. Ampak seveda — naši gospodje kaplani, tu kot tam —! Slovenskim otrokom-šolarjem, ki so v zadnjih razredih, naj bi Čitalnica ne smela izposojati knjig, ker je baje — liberalna. Naši klerikalci dobro vedo, da šolska knjižnica davno več ne zadošča branjaželni naši mladini. In potem: Ker deli naša slovenska posojilnica otrokom domače hranilnike, dela nedovoljene stvari. Gospodje, kaj se res že tako zelo bojite, da bi iz otrok nastali možje, žene, ki bi se navadili — varčevati? Je to grdo, zelo grdo od vas! Dosedaj smo mislili, da ste samo nasprotniki vaših političnih nasprotnikov, sedaj pa vidimo, da tudi naši mladini ne želite dobre vzgoje, ker se bojite — za vaše žepel! Da imamo v trgu velikega nasprotnika, nas ne boste učili umevati vi, ki ste se to naučili vendar šele — od nas, Nikdar se nismo odrekli, delati skupno proti renegatom. Tudi v teh dveh slučajih nas vodi le idealna želja, vcepiti v našo slovensko mladino ravno v teh letih, ko je za vse lepo in blago najbolj dostopna, čut za svoj slovenski narod. Vršimo le narodno dolžnost in zato ni lepo od vas, da nam grozite že danes! Počakajte 15 let, in videli boste, kolikšni in kakšni bodo sadovi, ki zrastejo iz našega delovanja. Potrpite in šele takrat se oglasite!

Iz Celja. »Straža« se zaganja v takozvane krematorije (sežigališče mrličev), ker je vlada baje izjavila, da stavljenje teh, v gotovih slučajih ne more zabraniti. »Straža« seveda mora tako pisati, saj bi duhovni potem zgubili pogrebne kronice. V istini pa bi bilo le pozdraviti uvedbo krematorijev. To v prvi vrsti iz zdravstvenega ozira, kajti pepel pač ne more vsebovati nevarnih nosilcev kužnih bolezni. Vrhu tega pa si vsakdo še lahko hrani v neznanosti posodi pepel drugega umrlega v stanovanju, dočim mora danes storiti to na pokopališčih. Seveda so tudi vsi ostali klerikalci proti krematorijem. Ampak, gre jim samo — za občutne izgube, ki jih bodo imele njihove mošnje.

Kam pa 1. majnika popoldan? V Slivnico na veselico mariborskih jugoslovanskih železničarjev. Odhod iz Maribora z vlakom ob 1. uri 30 m. popoldan. V Slivnici počaka došle godba.

Dnevni pregled.

Vesoljna bratovščina svetega arhangela Mihaela na Dunaju. Praški »Čas« piše o tem: Imenovana bratovščina je nekako društvo, ki je sicer preživelo srednji vek, toda samo na ta način, da je bilo zaklenjeno v kakem muzeju in da sedaj ne ve, kaj se godi na svetu. Imenovano društvo je imelo dne 21. aprila shod, na katerem je neki grof Ressegner dokazoval, da mora biti Avstrija na znotraj in na zunaj katoliška država. Državnopravna teorija o tem, da mora biti avstrijska država katoliška tudi na zunaj, to je v Albaniji, je zelo nenavadna. Poslušajmo: Napram Albaniji ima katoliška Avstrija kot njena varuhinja svoje dolžnosti. Srbija pa v Albaniji preganja kristjane. »To preganjanje se godi pred našimi očmi, pod našim protektoratom. To ni narodnostna zadeva, o katere ureditvi in maščevanju moramo mi Avstriji napraviti svoje korake na temelju naše narodnosti. Ne, to je javna, katoliška zadeva, za katero mora napraviti potrebne korake vsak katoliški Avstrijec. Tu ne pomagajo nobene prazne obljube, nobene demonstracije ladjevja, tu mora dvoglav orel na šumečih pe-

rotih takoj leteti doli, da prepodi vrane in sove. (Viharno odobravanje.) Tam mora stati železna straža in opravljati katoliško rešilo službo, kakor se to spodobi za močno državo in kar tudi zahteva zgodovina in tradicije vladarjev take države. Naprej, s križem kronani dvoglav orel, poleti tja, to zahtevamo od tebe v resnem trenotku, mi, 35 milijonov avstrijskih katoličanov. (Demonstrativno odobravanje.) Protektorat, ki je v mirnem času utihnil, mora biti v resnem času izvršen primerno in energično!... Dvoglav orel, drži dano besedo, daj močno zaščito katoliškim Albancem! (Viharno ploskanje.) Nikari se ne bati razbiti evropskega ravnotežja! Z obotavljanjem, s popustljivostjo in z diplomatičiranjem se ne bo nič opravilo, vojna nevarnost bo še hujša... Stabejši mora in mora postati močnejši, tako je bilo vedno na svetu in to nam da poročstvo miru. Dokler pa bo tu le evropsko ravnotežje, do tedaj nas takointako ne bo vojna nevarnost zapustila. Zato nobenega strahu in nobenega koraka nazaj pred političnimi namerami. — Ploskanje, odobravanje in demonstrativna pohvala, s katero je bil govornik nešteto krat prekinjen, je izhajala iz tako imenovane visoke družbe, v kateri so bili zastopani posebno tudi češki plemenišči: Kinski, Nostitz, Černini, Thuni, Lobkovič in drugi. Se misliti se ne more, da bi najbolj liberalen praški policijski uradnik prenesel tak puntarski govor na shodu anarhistov in da ne bi shoda razpustil. Ta grof Ressegner je ščeval in kalil javni red in mir. Govori, vsled katerih je bila v poslednjih mesecih obsojena cela vrsta občanov v težko ječo, so le medla limonada proti temu grofovskemu petrolejskemu vrelcu. Kdo je ta individuum in od česa se živi, nam ni znano. Ljudje, ki so človeški družbi tako nevarni, bi morali biti zaprti za železnimi mrežami in če že to ne, pa bi jih morali v slučaju vojne, po kateri takoj hrepenijo, postaviti v prve vrste na bojišče. Tudi tega skrivnostnega Ressegnerja, kakor tudi Kinskega, Lobkoviča in vse, ki so njegovemu govoru ploskali.

Deželne finance ne stojijo kljub desetmilijonskemu kreditu tako, da bi se mogli izplačati celo majhni in nujni zneski. V dokaz temu povemo to, da uboga učiteljska vdova s štirimi otroki po preteku več kot treh mesecev smrti svojega soproga ni dobila niti vinarja penzije, niti ne prispevka za pogrebne stroške, ki se ima vendar takoj izplačati. Kaj pa si misli deželni šolski svet, da je učiteljsvo zakopano v zlato? Če pa hoče naša klerikalna večina izstradati učitelstvo, naj ima vsaj usmiljenje z učiteljevo rodbino!

Iz Kranja. Ljubljanski škof Anton Bonaventura deli zakrament sv. birme te dni v Kranju. Renegatski glavar je nagnal k sprejemu vse podložno uradništvo, ki se je moralo proti svojememu prepričanju udeležiti sprejema. Seveda so se dobili tudi taki uradniki, ki niso bili obvezani udeležiti se sprejema, pa so se hodili gotovim dostojanstvenikom opravičevati, zakaj se ne bodo udeležili. Napredni Kranj pa je ves v zastavah. Nekaj omahljivcev je izobesilo zastave šele v nedeljo zjutraj, seveda na čast — birmancev.

Iz Razdrtega na Notranjskem, tako je bil naslov novice v »Dnevnu« št. 469, tičejo se Leonharda Del' Linz iz Razdrtega. Kar je bilo v par vrsticah povedano, bilo je vse resnično, le to se je pomotoma ponatnilo, da je odšel z njegovo pridno ženo v Ameriko. — on je res še doma in je dal odgovor v »Dan«, da dela doma bilanco. Ne ve se, kako bilanco, morda mu je c. kr. okrajna sodnija v Senožčah nazaj poslala knjige, da ne gleda v zrak in mu je dala s tem neko delo? Potem se je prav korajžno v »Slov. Narodu« poslano pobahal, češ da on ni opeharil sorodnikov itd. Da, da, mogoče niso bile od roke slavnega moža menice podpisane, podpisala jih je lahko tudi ženska roka, toda denar je menda dobil g. Del' Linz, ni se ga branil, čeravno pravi, da on ni menic podpisoval. He, naj jih podpiše kdor hoče, da je le denar v naših rokah in hajdimo v Ljubljano, tam so lepi »pilaki«, hajdimo na Koroško jelene streljat, tak šport si privoščijo samo bogata gospoda. Denarja pa ni bilo težko dobiti, papirček je nedolžen, pusti se podpisati in denarja imamo polne žepce. Zdaj je končano, ni papirja, ni denarja — zato pa je potrebno tajiti to, kar vedo vsi, najbolj pa oni, ki so prizadeti.

V pokoj je šel evidenčni ravnatelj g. Vladimir Prus de Jezierski in mu je tem povodom generalno ravnateljsvo zemljiško-davčna katastrofa za njegovo mnogoletno službovanje izreklo svoje priznanje.

Iz ljudskošolske službe. Na štirirazredni ljudski šoli v Knežaku se s 1. majem zopet prične celodnevni

pouk in je bila namesto nadučitelja Dragotina Česnika, ki ima dopust zaradi bolezni, za supletinjo v Knežaku imenovana gđ. Pavla Cigoj. — Nadučitelj in ravnatelj g. Josipa Turka v Spodnjem Logatcu, bo za čas dopusta nadomeščala provizorična učiteljica gđ. Helena Kraigher, začasno vodstvo šole pa prevzame učitelj g. Stanko Legat.

Izpremembe v davčni službi. Davčni oficiali Alojzij Klofutar, Fr. Lunder in Henrik Kette so imenovani za davčne upravitelje v IX. činovnem razredu. Prestavljeni so: Davčni oficial Rudolf Delhunia od davčnega referata na okrajnem glavarstvu v Kranju k davčnemu oddelku na okrajnem glavarstvu istam; davčni oficial Rudolf Peschitz iz Kočevja k davkarji v Radovljici; davčni oficial Viljem Ledenig iz Novega mesta k davkarji v Litijo, davčni oficial Jurij Kramberger iz Litije k davkarji v Novo mesto in davčni praktikant Ivan Madronič iz Kranjske gore v Mokronog. Davčni praktikant Ivan Vidmar je umrl.

Iz Bele cerkve na Dolenjskem. Pred kratkim je bilo v časopisih, da je na mesto obolele učiteljice Ane Bantan tej šoli dodeljena supletinja Marija Kaligar, katere se je pa službi odpovedala. Ker je Bantan podaljšal dopust do 15. maja oziroma koncem šol. leta, se išče tozadevno učno moč, ki bi hotela službo nastopiti takoj. — Za dvorazredno ljudsko šolo: Fran Zagore, šolski voditelj.

»Domače ognjišče« prinaša v 4. številki sledečo vsebino: Pragmatična sankcija. — Šola in Dom. — Duševna vzgoja. — Listek. — Dopisi. — Drobtine. — »Domače ognjišče« stane samo 2 K 50 v na leto in nudi starišem in vsem prijateljem mladine lep pripomoček za vzgojo otrok.

»Slavjanin« prinaša v svoji velikonočni številki lepo črtico iz našega triglavskega pogorja. Spisal jo je Janko Lavrin. List »Slavjanin« prinaša lepe članke iz sodobnega slcvanstva.

Iz štajerske strani nam vedno prihajajo pritožbe, da ljudje poznajo dobivajo list. V Mariboru ga n. pr. dobe šele ob 5. popoldne, drugod se več številki sploh zgubi, nekatere nemške poštariče ga pa sploh zadržujejo. Posamezne slučaje zasledujemo in bomo vse naznanili ravnateljstvu. Ali res ni v Avstriji nobenih pravic več?

Sin ubil svojo mater. Pretekli petek zvečer so pokopali v Št. Petru pri Gorici 70letno Katarino Silič, krčmarico blizu pokopališča. Dva dni se je govorilo po Št. Petru le o Siličevi, katero je ubil najbrže lastni njen sin. Sodijo vsi, da je ubil on, sin Josip, 38 let star, čevljar, ki se nahaja sedaj v preiskovalnem zaporu v Gorici. Siličevo so našli z razbito glavo pod stopnjicami, ki gredo iz kuhinje v gornje stanovanje. Sodna komisija je dognala, da je bilo v veži postavljenih šest kolcev, dva pa sta sedaj manjkala in ni bilo mogoče, dobiti ju. V kotu vrta šele so dobili en kolcev, okrvavljen. Na vrtnu se je konstatiralo tudi sledove krvi. Ko so bili dobili Siličevo mrtvo, so mislili prvotno, da je padla po stopnicah ter se ubila. Preiskava pa kaže, da bi bil ubijalec omenjeni sin. V Št. Petru pripovedujejo, da je Silič večkrat tepel mater in še prejšnji dan so slišali, ko je klicala na pomoč; opisujejo ga za delomrznega človeka.

Slovenski pilot ponesrečil. Kakor se iz Berlina poroča, je ponesrečil te dni slovenski zrakoplovec Viljem Peterneel, doma iz Cerkna, odkoder je odšel pred letom dni. Na Johanisfeldu se je učil zrakoplovstva. Pastri je moral iz precejšnje višine, kjer je bil obležal nezavesten; po daljšem času pa je prišel zopet k zavesti.

Nesreča v italijanski mornarici. Kakor se iz Rima poroča, je nastal na doslej neznani način v noči med 23. in 24. aprilom t. l. na italijanskem parniku »Quivart«, ki se je nahajal v luki Laki na otoku Lerosu, velik požar, ki je grozil uničiti ves parnik. Posrečilo se je ogenj omejiti in ga nato pogasiti. Pri tem ni bila nobena izmed oseb, ki so ogenj gasile, kaj poškodovana.

Proces proti morilcu poslanca Schummeierja. Obravnava proti morilcu poslanca Schummeierja Pavlu Kunschaku se bo vršila dne 19. in 20. maja pred porotnim sodiščem na Dunaju.

Rodbinska drama. 23letni urar Ernest Huber iz Draždan je bil šele par dni poročen. V soboto, dne 26. aprila ponoči pa je umoril svojo ženo, na kar si je še sam poglaval kroglo v glavo. Vzrok samomora in umora je doslej še neznan. Oba, Huber in njegova žena sta pustila na mizi v sobi pismo, v katerem pravita, da sta sobi pismo, v katerem pravita, da sta se prostovoljno poslovila od sveta.

Visoka kazen. V Brunnsvigu so pred kratkim aretirali dvojce loto-

koletantov, ki sta vkljub izrecni prepovedi prodajala inozemske srečke. Dne 26. t. m. je bila proti obema obravnava pred tamošnjim sodiščem, ki je prvega izmed njih obsojilo na 675.000 mark in drugega na 322.000 mark.

Poveljnik mesta Tuzi na Dunaju. Pred časom se je pojavil na Dunaju neki človek, ki se je več časa potikal po monarhiji in se je zdajjal za komandanta mesta Tuzi. Rekel je, da se mu je posrečilo utiti iz črnogorskega vjetništva, in je slikal grozne boje za Tuzi: Povsod so mu verjeli posebno na Dunaju se mu je dobro godilo. Dunajčanje so ga v svoji veliki ljubezni do Turkov kar objemali. Zbiral je skupaj denar, da se povrne lahko nazaj v Carigrad. — Na Dunaju so mu dali toliko denarja, da bi se lahko vozil nobel v I. razredu — med tem pa ga je policija — prišla in moč je rekla, da ni poveljnik mesta Tuzi, ampak Derviš Halachevič iz Sarajeva. Izkazalo se je, da je to znan lopov in goljuf Izidor Kobsa, ki je bil že dolgo zaprt in je kot slepar prepotoval vse Balkan, Palestino, Egipt itd. Seveda so ga obdržali v dunajskih zaporih. — Dunajčani pa imajo zelo dolg nos.

Klub samomorilcev v Buenos Ayresu. V tem mestu so prišli na sled klubu samomorilcev, kateremu načeljuje neki zdravnik italijanske narodnosti. Kadar hoče kdo klub. Člače umreti, gre k zdravniku, ki mu napravi imenitno kosilo, v luksuriorno opravljeni dvorani se vrši kosilo, godba igra, čuje predavanje o ničevosti življenja in da je najbolje, če človek umrje v mladosti. Ves omamljen se vrne kandidat smrti domov, se vleže v posteljo in se nič več ne zbudi. Zdravnika, načelnika kluba, so oblasti dale pod ključ.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Pred bronastimi vrati Vatikana. Papeževa bolezen razburja vedno celi Rim. Alternativni od poslabšanja do zboljšanja se sledi z velikim zanimanjem. Hude bolezni papežev se pojavljajo z nekako negotovostjo. Spremembe, ki nastajajo v papeževi bolezni, so včasih zelo nejasne! Spominimo se samo na dolgo umiranje prejšnjega papeža Leona XIII. To je bilo unikum. Zdelo se je, kakor bi papeževemu življenju sledil ritem nevidnega nihala, ki je naznanjalo zboljšanje in poslabšanje. Ves Rim je torej sledil temu nihalu. Neki prelat je tedaj rekel: »V zdravju našega papeža se gotovo nihče ne spozna.« In imel je prav. Leon XIII. je bil prvi dan na robu groba, drugi dan pa mu je bilo zopet popolnoma dobro. Zgodovina Rima se je obogatila z novo perijodo: z agonijo papeža. Dvojbo med smrtjo in papežem, ki se je odigraval tam za bronastimi vrati Vatikana, je imel v sebi nekaj grandioznega. Zdelo se je, kakor da bi se smrt obotavljala vdariti velikega starca, vsa boječa vsled majestatnosti svoje žrtve. Leon XIII. je umiral dolgo časa. Vsi so bili prepričani, da bo smrt zdajpazdaj tu, toda bolnik se je zopet zavedel. Znan je, da je neki španski kralj umiral dvainpetdeset let. Pred smrtjo Leona XIII. je prišlo v Rim veliko tuincev, ki so hoteli biti tam za časa konklave, v katerem bo izvoljen novi papež. Rečeži so morali kaj dolgo čakati. Situacija nekaterih inozemskih žurnalistov je bila precej smešna. Bili so prevarani. Prišli so v Rim v nadi na konklave in so morali čakati ali pa se odpeljati nazaj brez uspeha. Papežev komornik, Signor Centra, jih je nekoč pošteno potegnil. Pustil je okno papeževe sobe doli časa odprto, kar ni bila njegova navada. Žurnalisti so takoj brzojavili svojim časopisom, da je papež umrl. Signor Centra se je baje temu nehoti smejal. Smejati na bi se gotovo še bolj, ko bi vedel, da neki angleški žurnalist že piše o papežu nekrolog, samo zato, ker je on, Centra, pustil okno papeževe sobe odprto. Pozneje so morali za žurnalistice izdajati o papeževem stanju buletine. Neki ameriški korespondent, kateremu se je zdelo neprestano poslabšanje in zopet zboljšanje papeževega stanja že preveč dolgo, je nekoč vzkliknil: »Ampak tegale bi pač pa vendar ne smel delati.« Danes, ko je papež Pij X. zbolel, se večkrat spominjamo na to čakajočo perijodo.

Ljubljana.

»Balkanska vojna« pohaja. Se nekaj številčk imamo na razpolago. Poznejšim naročbam ne bomo mogli več ugoditi.

— Iz seje obrtnega odseka trgov. in obrtnih zbornice v Ljubljani dne 24. aprila t. l. Prošnje za zidarske in tesarske omejene koncesije so se po večini zavrnile. — Priporočila se dispenza prošnje prekajalca ter ena prošnja za sodarsko, oziroma kolarško obrt; kot nepotrebno se izjavi o dveh prošnjah za peko kruha. — Pri-

poročila se sprememba pravil za zvezo gostilniških zadrug v Ljubljani ter sprememba pravil gostil. zadrug na Bledu in v litiskem okraju, in sicer v tem smislu, da se zvišajo pristopne takse. — Priporočila se ustanovitev Gremija tiskarjev na Kranjskem. — Mestnemu magistratu se priporočila imenovanje za preizkuševalno komisijo fotografov g. Rovšek kot predsednik, g. Krema kot namestnik. — Ne priporočila se maksimalni tarif za prodajo mesa v Senožcah. — Poda se izjava ministrstvu, da je za stavbe polirje običajna tedenska plača. Dva dimnikarja prosita za koncesijo za škofjeljski okraj. Ker sta pa tam že dva dimnikarja, se nove koncesije ne priporočajo. — Ksilografe se hoče uvrstiti med obrti; na Kranjskem teh obrtov ni, sicer pa zbornica nima nič proti tej uvrstitvi. Ravno tako se hoče koncesionirati kot obrt kupovanje tirijatev, ki izvirajo pri voznihih tarifih na železnicah. — Poda se izjava, da je odkrivanje pokrovov pri pečeh v svrhu sžajenja pečarsko in ne dimnikarsko delo. Istotako se poda izjava, da je za postavljanje peč, štedilnikov opravičen pečar in zidar, ako so pa te zidane, pa le zidar. — Dalje se poda izjava, da se smatra enonadstropno šolsko poslopje v Vrhnjici, okraj Kamnik, za krajevno nenavadno stavbo, za koje zgradbo niso opravičeni zidarski mojstri z omejeno koncesijo. — V občini Oslice je več prašičjih klavcev. S tem poslom se pečajo v zimskem času ter jih zaklane prodajajo na trgu v Idriji. To bi bila torej neke vrste domača obrt, ako bi se meso ne sekalo na drobno. Stvar je važna, ker je takih krajev na Kranjskem več in se ljudi, ki to zagreva, občutno kaznuje. — Poda se izjava, da so mesarji upravičeni tudi meso prekajevati, ali pa nasprotno, prekajalci meso sekati; nikakor pa niso upravičeni samo prodajalci mesa pečati se s prekajevanjem. — Namestnik se preurediti zakon proti ponarejanju živil. Za manjši prestopke je bilo kompetentno kot prva instanca okrajno sodišče, po novem pa naj bi bilo že kot prva instanca za male prestopke okrajno sodišče; ker to lažje dobi primernih izvedencev, se priporočila navedena izprememba. — Dalmacija se nima kombiniranega prevoznega tarifa. Vse v Dalmacijo namenjeno blago ali pa nasprotno, gre potom tržaških spediterjev in prekupcev, kar močno ovira in podražuje promet. Opravičeno se torej Tržačani boje upeljave takega tarifa za Dalmacijo, tembolj pa se ga vesele drugi trgovci in obrtniki, ki so v trgovski zvezi z Dalmacijo. Izvedbe takega kombiniranega tarifa zbornica najtopleje priporočila. — Južni železnici se priporočila, da bi se večerni brzovlak ustavljal na postaji Rakek. Najpripravnejši bi pa bilo, ko bi se jutranji in opoldanski brzovlak ustavljal v Borovnici. — Poda se izjava proti zvišanju klavničnega tarifa za Škofjo Loko, in sicer za govejo živino, ker je že sedaj skoro najvišji na Kranjskem. Pač pa se priporočila zvišanje tarifa od klanja telet. — Priporočila se, da občina Selce tri živinske šejme preuredi tudi kot sejmje za blago. Istotako se priporočila o preložitvi sejmov za Škofjo Loko.

— **Uboga slovenska šolska mladina.** Vsled zgodnje spomladi je nastopila že te dni tako silna vročina, da kaže v sencih toplomer popoldne do 22° C, v šolskih sobah, obrnjenih proti solncu pa 25—26°. Uboga šolska mladina, ki se mora pariti v tej vročini v zadušljivih šolskih sobah. A učenci nemških mestnih šol se lahko tolažijo: še par dni, pa bo konec te muke! Na nemških mestnih šolah namreč prično z dopoldanskim poukom že s 1. majem, na slovenskih pa še le s 1. junijem. Če je že sedaj tako vročina, kaj bo še le meseca maja? Ali hvala Bogu, rešeni so jo nemški otroci, slovenski pa ne. Vprašamo, kdokoli ta prednost za nemške šole? Ali niso vse mestne šole pod enim in istim mestnim šolskim svetom? Ali boče tudi ta, ki je slovenski in napreden, zapostavljal slovenske otroke za nemškimi? Ali pa je ves mestni šolski svet s predsednikom županom vred tako zavisen od zaručnega nadzornika, da pripuščata to krivico, ki je sad tega nadzornika. Ob 12. uri opozarjamo mestni šolski svet, da naj popravi to krivico, ki se godi slovenskim otrokom v Ljubljani.

— **Kako znajo farbat?** Kakor vsako leto, pojde tudi letos poseben vlak v Postojno. Južna železnica na hoče pri tem imeti svoj dobiček. Na plakatih čitamo, da stane III. razred 7 K 30 v. Zda pa računajmo. Naveden vlak III. raz. stane 5 K 40 v. Vstopnina v jarno 2 K — torej skupno 7 K 40 v. Pri posebnem vlaku, kjer je navadno gneča, je torej za 10 vin. (piši in beri za deset vinarjev ali en groš) cenejše. To se pravi ljudi farbat. Občinstvo naj pokaže, da se farbat ne da.

— **Stanovanja v hišah Kranjske šparkske.** Prejeli smo: Kakor je obče znano, je zidala omenjena šparkska

več niš in te samo za delavce. Poglejmo pa sedaj, kdo stanuje v njih. Ljudje, ki imajo lepe plače ali pa nastavljeni uslužbenci, ki dobivajo visoko stanarino. Tako je bil sprejet neki dr. žel. Schönemann že potem, ko je bil nastavljen. Imenovan ima višjo stanarino, tako da si pri tem še denar prihrani. Dalje je neki uradnik Weiberger, potem nemški strojevodja Krall, ki ima stanarine letno 600 K, plača pa samo neke krajcarje itd. Ampak to so Nemci; mogoče se to godi samo radi tega?? V Ljubljani imamo veliko revnih delavcev in družin, ki bolj težko plačajo stanovanja. Nekateri so vpisani, da pridejo v omenjene hiše. Ampak to seveda ne gre, seveda Slovenci so poslednji. V Vodmatu ima ta šparkska tudi veliko prazno palačo, namesto da bi dala reveže v njo. Ta palača je menda radi lepšega. Zadnjič smo čitali v »Dnevnu«, da podari šparkska za polom v Laškem trgu 40.000 kron. Kaj pa da nam, Slovincem, ki imamo tri četrtine slovenskega denarja v nji? — Delavec.

— **Razmere pri južni železnici v Ljubljani.** Prejeli smo: Pri tej železnici je neke posebne vrste sistem. Ako gre namreč kak domačin vprašati, če bi se ga sprejelo v službo v skladišče, se mu reče, da se ga sedaj ne potrebuje, naj se pozneje oglasi. Ako pride zopet pozneje vprašati, se ga na isti način zopet odpravi, tako da se dotični obrne drugam za svoj kruh. Sedaj pa pride tujec. Z njim je drugače. On je sprejet. Najboljši dokaz za to je to, da ni sedaj v skladišču skoro nobenega Kranjca. Posledice tega so sledeče: Domačini, ki so pridni in pošteti, gredo po svetu; tujci ostanejo v Ljubljani. Ob času volitev gredo vsi ti tujci, med katerimi so tudi taki, ki ne znajo nobene druge nemške besede, kot »ich« und »du«, voliti samo Nemce. Kakšna razlika je med prejšnjimi domačimi delavci in sedanjimi tujci? Domačinov eden je storil za tri sedanje, katerim ni za drugo, kakor samo zato, kako bi se bolj »nobel« držali. Ker pa poznamo gospoda načelnika Šusteršiča kot nadvse pravičnega moža, upamo, da se ta sistem odpravi in se v prvi vrsti vzamejo v službo domačini.

— **Srečke umetniške loterije** se bodo prodajale še do 1. jul. t. l. Odbor najuljudnejše prosi vse prijatelje slovenske umetnosti, naj se blagovolijo potruditi, da bo možno razprodati še ostale srečke. Zlasti se obrača odbor na razne požrtvovalne rodoljube in rodoljubkinje na deželi, naj se blagohotno zgledajo za razpečevanje srečk. Za domačo umetnost ni celokupni slovenski narod še ničesar storil; sedaj ima priliko pokazati, ali ima kaj smisla zanjo ali ne. Slovinci in Slovenke, pomagajte, da dosežemo vsaj lep, če že ne izvrsten uspeh!

— **Kaj se pripravlja v soboto v dež. gledališču** — tako sprašujejo ljudje po Ljubljani. Doslej na odru dež. gledališča še ni nastopila velika družba diletantov — s popolnoma slovenskim orkestrom. V soboto pa bodo nastopile samo nove mlade moči z orkestrom Sokola I. Opereta »Prva ljubezen« je nekaj zelo srčkane in bo dosegla gotovo lep uspeh. Burka »V krogu lev« pa je polna smeha. Otroške skupine bo sestavil g. Vavpotič, in žive slike bodo kot ilustracija k pesmi, ki jo bo citirala neka deklica. Tudi kinematograf bo stopil v akcijo in bo podal par dobrih zabavnih slik. Cene bodo iste kakor sicer, med pavzami bodo v buffetu stregle narodne dame. Prireditelj ima tako lep in človekoljuben namen, da ni dvoma, da bo prireditelj dobro obiskana.

— **»Domovina«** podpira okoli 100 dijakov, ki dobivajo vsak dan hrano. Izdala je doslej 15.348 obedov in 13.064 večerij. Stroškov je imela 8300 K. Zato je želeli, da vsak po možnosti prispeva za društvo. Najboljše je, da postane član (2 K na leto). V soboto se vrši v dež. gledališču prireditelj za »Domovino«.

— **Aprobrana učna knjiga.** C. kr. ministrstvo za bogocastje in nauk je z odlokom z dne 22. aprila 1913, števil. 17.346 odobrilo II. izdajo knjige: Latinska vadnica I. del, sestavil dr. Josip Pipenbacher. Cena K 2. — Založil L. Schwentner v Ljubljani.

— **Nogometna tekma »Ilirija«** »Concordia« se vrši 1. majnika ob 3. popoldnevem na travniku ob Lattermannovem drevoredu. Vstopnina na sedeže 60 vin., stojišče 30 vin.

— **Draginja na ljubljanskem trgu.** Ako si človek ogleda ljubljanski trg, vidi, kako so tam cene pretirane. Pisec teh vrstic se je preteklo soboto osebo prepiral o tem: Tako so prodajali male brokole po 56 v., katere se dobivajo v Trstu po 14—16 v. To se godi najbrže radi tega, ker jih večina Ljubljancev zamenja za prave karifiole. Za malega zajčka, ki se je dobil včasih za 30 v., se je zahtevalo 80 v. Neka gospa je vprašala za par piščancev, kot kos velikih. Zahtevalo se je zanje 3 K. To je ven-

dar na vsak način previsoka cena. Opazovalec.

— **Umrli so v Ljubljani:** Albin Maček, ključavničarjev sin, 11 tednov. — Leopoldina Besek, žena železniškega strojevodje, 55 let. — Ivan Telatko, sin železniškega delavca, 5 dni. — Marija Turk, delavka, 76 let. — Neža Pirnar, pomožna usmiljenka, 37 let. — Justina Jelnikar, rejnika, poldrugo leto.

— **Iz kroga slovenskih kolesarjev se nam poročila, da se ustanovi v Ljubljani klub slovenskih kolesarjev »Ilirija«.** Pravila tega novoustanavljajočega se kluba so od vlade že potrjena in se vrši ustanovni občni zbor v najkrajšem času. Že sedaj se vabi vse slovenske kolesarje, da se ustanovnega občnega zbora udeležijo ter pristopijo k novemu klubu. Saj v Ljubljani nimamo pravzaprav nobenega slovenskega kolesarskega društva, kljub temu, da je veliko kolesarjev, ki prav z veseljem goje ta lep šport. Sploh je pa tudi zadnji čas, da Ljubljance tudi na tem športnem polju pokažejo svojo spretnost in vztrajnost. Novi klub namerava stopiti tudi takoj v dogovor s tržaškim društvom Balkan radi dirke Trst - Ljubljana - Zagreb, katere naj bi se vršila še to poletje. Zatorej se enkrat vabimo vse, kateri imajo veselje do kolesarstva, da pristopijo h klubu slovenskih kolesarjev »Ilirija«. Čas in kraj ustanovnega občnega zbora se naznani pravočasno.

— **Kinematograf »Ideal«.** Asta Nielsen v mimični drami »Smrt v Sevliji«. Vsi častilci in častilke bodo imeli zopet priliko občudovati to izbornino kino igralke. Ta drama je posneta deloma v Španiji, se je mudila ta odlična igralka tam dva meseca, da natanko preučijo šego in navade vročevrskih Španjolk. Ta drama se predvaja samo pri večernih predstavah. Za obiskovalce popoldanskih predstav je preskrbljeno tudi z veliko senzacijsko dramo v 3 delih »Divji lov«. Pathe Journal in drugih 6 učinkovitosti spopolnjuje ta spored. Pri zadnji predstavi kot dodatek »Divji lov«.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke priredi na željo ljubljanskih naprednih političnih društev
v petek dne 2. maja t. l.
ob 8. uri zvečer
v veliki dvorani Mestnega doma javen
ljudski shod.
DNEVNI RED:
Boj za elekt. centralo ob Ljubljani.
Na shodu govorita mestni župan g. dr. Ivan Tavčar in državni poslanec gosp. dr. Vladimir Ravnihar. Vsi, ki so vam mar gospodarski interesi Ljubljane, pridite na shod. Plačevalci in plačevalke direktnih in indirektnih davčnin, agitirajte za udeležbo na shodu, da ž njim dokažemo, da se Ljubljance ne pustimo oropati svojih pravic!

Trst.
— **Zasačena tatova, ki sta hotela odnesti dragulje v vrednosti 17.000 K.** Stražniki, ki imajo ponočno službo, imajo poleg drugega tudi nalogo, da pregledujejo, ali so vrata trgovin dobro zaprta. — V soboto zjutraj okoli 4. ure je napravil stražnik Leopold Pichl predpisani obhod v svojem okraju. Na Corzu, glavni tržaški ulici, je pogledal tudi v urarno in zlatarno, ki je last zlatarja Tomarija. Urarne in zlatarne imajo v vratih okenca, da lahko vidijo stražniki v notranjost trgovine; v trgovini pa gori vedno luč. Ko je pogledal stražnik skozi okence v trgovino, se mu je zdelo, da vidi v njem sence, ki se premikajo. Poskusil je dvigniti »rolo«, in ta je bil odprt. Sedaj je bil stražnik gotov, da so v trgovini tatovi. Potegnil je »rolo« v krivku, izza pasa je vzel samokres v roke in je stopil v zlatarno. Tedaj pa sta stopila pred vrata dva človeka in sta hotela planiti na ulico, stražnik pa je pomeril s samokresom na nju. Tatova sta se ustrašila orožja in sta se umaknila zopet v trgovino. Tedaj je stražnik zapiskal na piščalko, da bi s tem priklical tovariše na pomoč. Tatova, ki sta bila ujeta v pasti, sta začela metati od sebe vse dragocenosti, s katerimi sta si bila napolnila žepe, nedrje in celo culico sta napravila za dragocenosti iz velikega robca. — Kmalu sta prišla dva stražarja, ki sta bila zasilna žvižg. Vsi trije stražniki so vstopili sedaj v zlatarno in so prišli oba tatova ter so ju zvezali. Dva stražnika sta ju nato odpeljala na policijo v ulico Mude vecchia, tretji pa je ostal pred trgovino, da bi se nihče ne dotaknil zlatnine, ki je bila raztresena po vseh kotih in podu. — Aretiranca sta povedala, da se imenujeta Asilij Maestri, star 43

let, mehanik, stanujoč v ulici Pozzo bianco, št. 6 in Jožef Soumariva, star 36 let, težak, stanujoč v ulici S. Maurizio, št. 10. — Povedala sta, da sta bila namenjena v Ameriko. V soboto sta se izprehajala po mestu. Prišla sta na Corzo pred zlatarno Tamarijevo, in ko sta videla toliko lepih in dragocenih predmetov, ki so bili razstavljeni v izložbah, sta sklenili, da izvršita tatvino, ukradene predmete da prodata in se preskrbita z vsem potrebnim za odpotovanje v Ameriko. — Pri tatu Maestriju so našli na policiji ključek, ki se je popolnoma jemal s ključavnico zlatarne, majhno zlato urico, katere mu je ostala v globokem žepu in 4 stotinke. — Čudno, kako sta prišla tatova do enakega ključa. Drugi tat je imel popolnoma prazne žepe. — Oba tatova sta Italijana iz Italije, dežele, iz katere prihaja v Avstrijo, posebno pa v Trst najboljše seme za vse zločine. Tudi sta bila oba že večkrat kaznovana v Italiji zaradi raznih zločinov. — Zlatar Tamaro, ki je bil poklican v svojo zlatarno, je izračunal, da je zlatnina, ki sta jo pobrala tatova iz omar, in jo potem, ko sta bila zasačena, zmetala po tleh, vredna približno 17.000 K. Vseh draguljev, ki sta jih izbrala tatova za svoj plen, je bilo nad 400 kosov, in sicer mnogo zlatih ur, prstanov, uhanov, verižic, zapestnic in igel — v zlatarni je bila tudi blagajna z denarjem, katere se pa nista dotaknila tatova. — Oba hudodelca sta bila prepeljana v tržaške zapore v ulico Tigor.

Ljubimca zastrupila. V petek ponoči sta prišla v restavracijo »Alla Nuova Abbondanza« Ivan Gombač, star 26 let, težak, stanujoč pri Sv. Ivanu, št. 887 in njegova ljubica Ana Dubac, stanujoča s svojo mamo pri Sv. Ivanu, št. 751. V imenovanem restavraciji sta si najela sobo, kamor sta se zaprla. — V soboto zjutraj so zaslišali postrežniki imenovane restavracije ječanje in zdihovanje, ki je prihajalo iz one sobe, v kateri sta se najhala Gombač in Dubac. — Gospodar je obvestil stražo, ki je zahtevala, naj klijenta takoj odpreta vrata. V odgovor pa so dobili navzoči le enakomerno bolešno ječanje. Ker je bila soba zaklenjena, so morali vlomiti vrata, da so lahko prišli v sobo, kjer se je moralo zgoditi nekaj groznega. Ko so vstopili v sobo, so našli na postelji Gombača in Dubacovo, ki sta se zvijala v groznih bolečinah. Hotela sta se umoriti in v ta namen sta pila kisovo kislino. — Poklicali so takoj zdravnika z rešilne postaje, ki je dal obema prvo pomoč in ju dal nato odpeljati v bolnišnico. — Obema sta se popolnoma izpremenila obraza, tako, da jih ni bilo mogoče spoznati. Obraza sta imela vsa otečena in zabuhla, oči vdrte, iz ust jima je prihajala pena. — Dubacova se nahajala vendar v malo boljšem položaju kot pa Gombač, kateremu so zdravniki izprali želodec le z največjo težavo, zakaj notranji organi so bili siino otečeni. — Nekateri trdijo, da sta se hotela usmrtiti oba ljubimca, ker so bili Gombačevi bratje nasprotni. Morda pa je na Gombača vplivalo tudi to, da so ga poklicali k vojakom v Polo, Ravno v soboto bi se moral zgledati pri vojaški oblasti. Namesto k vojakom pa je hotel na drugi svet.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.
Dogodki v Albaniji. Kaj se je godilo pred predajo Skadra. Dunaj odločen za skrajnosti. Poslaniška konferenca je preložena.
Dejanje Essad paše je dunajске kroge tako razburilo, da so od togote nori. Prišle so na dan vse podrobnosti dogodkov, ki so se vršili pred predajo mesta Skadra; znane so posamezne točke pogodbe, sklenjene med Essad pašo in Črnogorci in Srbi. Nekateri stvari so bile baje listom znane že v soboto, toda so molčali. Danes je pa razkritje vsestransko.

Kako dolgo so se vršila pogajanja?
Pogajanja med Essad pašo, poveljnikom Skadra in Črnogorci ter Srbi so trajala že kake 3 tedne pred predajo mesta. Pogajanja so začeli in vodili Albanci srbofilni, ki so bili baje v zvezi s Francijo in Rusijo. Tekom teh pogajanj in posvetovanj je bilo sklenjeno in pripravljeno vse to, kar se je sedaj zgodilo. Med Essad pašo

in Črnogorci je prišlo do popolne pogodbe, na podlagi katere dobe Črnogorci po predlogu Essad paše samega Skader in vso okoličino in ravnino do reke Drina in do izliva Drina v morje. Zato pa podpirajo Črnogorci in Srbi njegovo akcijo v Albaniji.

Živeža še za en mesec!
Ko so bila vsa pogajanja končana in pogodba sklenjena, je prišlo do predaje mesta. Posadka, v dobrem stanju, je odšla in odpeljala s seboj vse topove, orožje in vso municijsko pripravo ter ves živež, ki ga je bilo še za en mesec. Namerila je v sredino Albanije — kjer se je, kakor že na drugem mestu poročamo — proklamirala neodvisnost Albanije s knezom Essad pašo na čelu. Med tem časom praznično in zapuščajno Srbi Drač, kamor pride tudi Essad paša.

Čete Essad paše se združijo s četami Džavid paše, ki biva v okolici Valone.
Džavid paša zalagali Srbi z živežem.

Čete Džavid paše so mirno čakale v Valoni, kjer se jim ni hudo godilo. Z živežem so jih zadostno zalagali Srbi.
Čigavo delo?
Listi nemški v blazni togoti pišejo, da je vse to delo ruskega poslanika v Belgradu — Hartwiga.

Blamaža za Dunaj.
Vse to je velikanska blamaža za one, ki so se kar topili ljubezni za Albance. Zato pa nastaja na Dunaju čim dalje večja odločnost, da treba izkrcati avstrijske čete.

Dunaj, 28. aprila. Uradna »W. Allg. Ztg.« piše: radi pakta Essad paše je postal položaj neznošen, tako neznošen, da zahteva kar najhitrejšega in energičnega sklepa in dejanja. Italija in Avstro-Ogrska sta pripravljeni za skupni korak in se tudi skupno udeležita akcije proti Črnogorci — bodisi že z Evrope ali pa tudi brez Evrope.

Ruski poslanik pri Bechtoldu.
Dolge konference.

Dunaj, 28. aprila. Danes je obiskal ruski poslanik Giers grofja Berchtolda in imel z njim večurno konferenco. Berchtold se je posvetoval na to tudi z nemškim in angleškim poslanikom. Konferencam se pripisuje velika važnost.

Rusija pojde proti Črnogorci.
Dunaj, 28. aprila. Na današnji tiskajšnji konferenci se je izjavilo, da se bo Rusija udeležila akcije proti Črnogorci, toda le pod pogojem, da se Črnogorci zagotovijo kompenzacije. Poslaniška konferenca — preložena.

London, 28. aprila. Današnje konference sklepi niso znani — razven, da se je sklepanje preložilo na četrtek.

Črnagora odklanja zahtevo veselit.
London, 28. aprila. Reuter poroča, da je črnogorski delegat Popović sprejel s Cetinja noto, ki so jo vložile veselite, v kateri izvajajo, da zasedenje Skadra ne more spremeniti sklepa veselit glede severnih in severo-vzhodnih meja Albanije in zahtevajo, da se mesto izroči na odposlanca mednarodnega brodovja. Obenem pa zahtevajo jasnega in točnega odgovora. Popović je po instrukciji svoje vlade izjavil, da se proti temu neprimernemu in krvočelnemu ravnanju veselit zavaruje.

Essad paša skaderskemu prebivalstvu.
Cetinje, 29. aprila. Prestolonaslednik Danilo je v proklamaciji, ki jo je podpisal on in poveljnik Skadra Essad paša, izjavil, da se polasča Skadra za vedno. Albanci naj zaupa jo črnogorski ustavi.

Državna žurnalistika.
Zagreb, 29. aprila. Kakor znano, so hrvatske »Narodne Novine« prinesle ob priliki osvobodjenja Skadra članek, ki je to dejstvo pozdravljalo. Urednik, ki je članek napisal, je odpuščen. (Svoboda državne žurnalistike!)

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Spominjajte se dijaškega društva »Domovina«!

Odprto pismo*

na c. kr. deželno sodišče, oziroma širši javnosti.

Meni je sporočil g. Hinko Hing, bivši trgovec, a sedaj trgovski potnik, da bi bila Trboveljska premo-garska družba pripravljena les okro-gli (Rundholz) od mene kupiti, kar sem tudi tačasemu tihemu kompa-njnu naznanil in je bil zadovoljen, češ, tam je denar in me pripravil, da lahko sam brez njega sklenem kup-čijo, kar sem tudi storil, ko sem bil prepričan, da je on nepotreben. A v isti sapi se je tudi on odpeljal v Tr-bovlje in me je pripravil vže v prve-tru. »Poslanem« omenjeno, da sem mu na njegovo razpolago za učenje dve smreki v svojem gozdu pose-kal in mu jih na razpolago izročil, da se je hotel učiti meriti itd.

A ko se je natanko v vsih deta-ljih malo priučil, počel je okoli strank hoditi, povpraševati in počel se je ne-kam smljivo vesti proti meni, a to se »naj vpošteva, da niti vinarja pri-speval«.

Poslal me je v Trbovlje, naj po-godbo sklenem in je rekel potem, da sem prepoceni les prodal, nakar je »Pogodbo« razveljavil in to v oboje-stransko zadovoljstvo. To je ekla-tanten dokaz, da je bil tihi kompanjon in se je vedno izražal, da je polovico njegovega, a sedaj se brani, da ni bil moj kompanjon, za kar bom pa še druge dokaze doprinesel. Tudi sva večkrat v kavarni pri Slonu skupaj prišla, kakor tudi srečala in je ved-no rekel g. ravnatelj Trboveljske dru-žbe, Jetzt gehe ich den Herrn dr. Poček etwas aufhetzen, ko je vedel, kako se zanima. Tudi se je dr. Poček izrazil, da pred tako izgubo me je ob-varoval, a zato, ko sem ob vse prišel.

(Dalje.)

Josip Plankar,

posestnik in gostilničar na Dolenjski cesti v Ljubljani.

* Za vsebino tega spisa je ured-nišvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9

prporoča kot prvi slovenski izprašani in oblas-veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj optični zavod.

Dalnogled, toplotomere, in zrakomere vseh vrst. Očala, štčipal-niki natančno po zdravniškem receptu. Cenike pošiljam na zahtevo zas-tonj in poštnine prosto.

!! Trgovci, peki !!

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vi-narjev. Pisnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zu-nanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Glasovirje, planine, avtomate, gramofone, plošče prodaja, uglašuje, popravlja solidno Josip Oblak, Ljub-ljana-Glince 92.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priporoča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skupno več dijakov, naj-niža cena.

Kdor si želi nabaviti nagrobni spomenik, si naj ogleda zalogo pri Sv. Križu (novo pokopališče v Ljub-ljani), kjer vam najceneje in s solid-nim delom postreže domača tvrdka Fr. Kunavar, kamnosek.

Stanovanje s tremi sobami v pritličju se odda za maj. Izve se: »Prva anončna pisarna«. 343—5

Stanovanje, obstoječe iz dveh ali treh sob, in če mogoče z nekoliko vrta se išče za avgustov termin. Ponudbe z navedbo stanarine se pro-si pod P. F. na »Prvo anončno pi-sarno«.

Praktikanta farmacije išče le-karna na deželi. Ponudbe: Prakti-kant »Prva anončna pisarna«.

Zahvala.

Za prisrčne dokaze odkri-tega sočutja, ki so nam došli povodom bolezn in smrti na-šega iskrenoljubljenega sina, ozir. brata, svaka in strica go-spoda

Ivan Adamič-a

posestnika in vrvarja

se tem potom kar najprisrčneie zahvaljujemo. Posebno zahvalo pa smo dolžni slavnemu tel. društvu »Ljubljanski Sokol«, pevskima društvoma »Merkur« in »Ljubljanski Zvon«, za v srce segajoče žalostinke, gg. za-stopnikom političnega in go-spodarskega društva šentpeter-skega okraja, kakor tudi vsem darovateljem krasnega cvetja in vsem onim, ki so blagega pokojnika v tako mnogobroj-nem številu spremili do pre-ranega groba.

Žalujejo ostali.

Kavarna

odprta celo noč.

Gostilna

Florijanska ulica št. 6.

Trgovski

pomočnik

(špecerist, I. moč)

se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme. Več v »Prvi anončni pisarni«.

Laška kuhinja

v Ljubljani.

Od danes naprej se dobe vsak dan

sveže morske ribe

in najboljše vino Teran iz de-želne kleti Parenco.

Nič ne pomaga!

Edina in največja zaloga najnovejših

gramofonov in godbenih avtomatov je v Ljubljani Sodna ul. 5.

Radi velikanske zaloge so plošče katere so preje stale K 4— sedaj samo po K 1— Iz-ključno strokovno popraviljanje vseh vrst gra-mofonov in godbenih avtomatov, uglaševanje itd.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straza-Toplice. Akratov vrelec 38°C, daje vsak dan nad 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in s kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje, gostogozdnata okolica. Bo-gato opremljene sobe, lahorne in cene restav-racije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava.

I. Kranjski perutninarški zavod.

Alex. Hedžet Zgor. Šiška p. Ljubljani. Telefon 276

razpošilja za sezono živo in zaklano z mlekom pitano najfinejšo perutnino, in sicer: purane, gosi, race, poularde, kokoši piščeta za peči in ocreti. Zunanja naročila se točno in solidno izvršujejo. Ceniki zastonj.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Radi prevelike zaloge blaga dajem

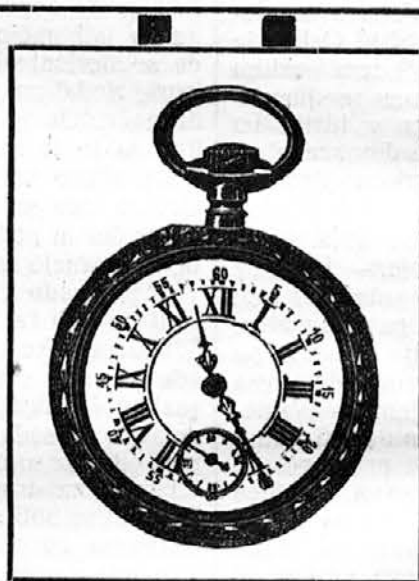
20% popusta

vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja.

Postrežba točna in solidna. Cene priznane nizke.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

! Za birmo !

Za nakup solidnih in priznano dobro idočih švicarskih

„Union“ ur,

zlatnine in srebrnine, se priporoča tvrdka

F. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ul. 1

Lastna tovarna ur v Svici.

Glavni CENIK s žepnim koledarjem se pošilja zaston.

Delavke, ki so večje izdelovanja testenin

sprejme tovarna za testenine G. Gregori v Bekštajnu pri Beljaku, Koroško. Plača K 1-80 do K 2— na dan. Prispevke za bolniško blagajno in zavarovalnino proti nezgodam plača tovarna in preskrbi tudi stanovanja.

Od dobrega najboljše! je še vedno izvirni Singerjev šivalni stroj

Dobi se samo v naših prodajalnah s takim izveskom in s to varstveno znamko Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Novo mesto, hiša lekarne Bergman, Kranj, Glavni trg, Kočevje, Glavni trg ali pa po naših potnikih.

Žganjarna F. Pečenko

se je zopet odprla v ulici Scala Belvedere št. 1 (prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obisko-valcem in obenem cenj. občinstvu.

Del. glavnica: K 8,000.000. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 1,000.000.

Stritarjeva ulica štev. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Splietu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4³/₄%

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraz-novrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond K 58,461,432'56. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257,695'77.

„SLAVIJA“

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Vsa pojasnila daje

Generalno zastopstvo v Ljubljani

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim sko-dam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in naj-kulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!